

Pacifisme
Militærnægtelse
Civil ulydighed
Ikkevold
Freds - og
Konfliktløsning

INDHOLD

- Afghanerne tørster efter fred** 2
Helmand Fredskonvoj drømmer om at samtlige grupper involveret i den afghanske krig stopper kampene.
- Fred - en uafprøvet mulighed** 3
Lad os tage Donald Trump på ordet og nedlægge NATO, der blev overflødig, da Den Kolde Krig sluttede.
- Verdens militærbyrde steg ikke sidste år** 4
Denne relative stabilitet har været de sidste otte år, efter stigningen til det nuværende rigeligt høje niveau.
- Udtalelse fra nordiske fredsorganisationer** 5
Krig fører til flygtninge, til lidelse og til nye konflikter. Ressourcerne skal bruges til menneskers velfærd, ikke til krig.
- Mærkedage er historiens vingesus** 6
Nogle mærkedage kan fremkalde et indre kompas - der også virker, når store mænd slår på tromme og kalder til krig.
- Ygdrasil (1918)** 8
Digteren Sophus Michaëlis skrev et optimistisk digt til minde om Våbenstilstandsdagen 11.11.1918.
- Holger Danske med fredsdue** 8
Holger vågner nu op i en lille landsby på Midtfyn - for det er fra de små trygge lokalsamfund, at freden skal sprede sig.
- Kvinde- og fredsbevægelsens pionerer** 9
Fredrik og Matilde Bajer var et af den tids power-par, to figurer der understøttede og berigede hinanden og verden.
- Våben og krigsskibe er tyveri fra de sultende** 11
USAs præsident Eisenhower var indædt koldkriger - men advarede også mod Det Militært-Industrielle Komplex.
- Nyt om Aldrig Mere Krigs arbejde** 12
... samt meget andet godt og fredeligt.

Holger Danske lagde sværdet fra sig på FNs Fredsdag og hilser i stedet med en fredsdue.

I vor tid har verden nemlig brug for fred og ikke for drabelige stridsmænd.

Statuen er opstillet i Rudme på Fyn af lokale aktivister.

AFGHANERNE TØRSTER EFTER FRED

Af Hakim Young, læge fra Singapore, aktivist i Afghanistan

Helmand Fredskonvojs drømme og krav bør give mod og vished til alle os, der stille og roligt håber på at krigen vil slutte, så mennesker over hele verden kan leve fredeligt sammen. Muhammad Ahmadi fra Nuristan-provinsen, fortalte i Radio Libertys pashtunske udsendelse, at "afghansk fred er lige så nødvendigt for afghanerne, som vand er til en tørstig mand".

Dette ønske deles af alle medlemmer af **Konvojen**, der nu kalder sig "Folkets Fredsbevægelse". De ønsker at samtlige grupper involveret i den afghanske krig stopper kampene, både Taliban og USA/NATO/Afghanistan-styrkerne. Tænk over hvorfor afghanere siger, at krig ikke nytter. De er landmænd, arbejdere, studerende, lærere, fædre, mødre og søskende, der er mærkede af krigens fejltagelser. For dem har krigen ikke bragt løsninger, men kun resulteret i mere krig. En rapport **bekræfter**, at fra 2001-2015 med den igangværende "globale krig mod terror", voksede problemet til **ni gange** så mange angreb som før.

Denne stigning i terrorisme er sket trods store krigsinvesteringer i Helmand. Britiske tropper affyrede **46 millioner** patroner mod Taliban under otte års kampe i Helmand. Storbritanniens særlige udsending i Afghanistan, Sherard Cowper Coles, **beskrev** i sin anmeldelse af Frank Ledwidges bog "Investment in Blood: the True Cost of Britain's Afghan War", det "fuldkomne uforklarligt tåbelige" i Storbritanniens militære intervention i Helmand.

Den britiske prins Harry var i 2013 udstationeret som soldat i Helmand og **fortalte** her, at det at skyde Hellfire-missiler mod oprørere var ligesom at spille videospil. Taliban svarede, at prins Harry sandsynligvis havde udviklet et psykisk problem. Taliban-styret har selv psykiske sygdomme.

Den afghanske psykiater Nader Alemi har behandlet Taliban som mennesker, selvom han er uenig med deres ideologi. Han **beskrev** sine Taliban-patienter som "deprimerede, fordi de aldrig vidste, hvad der ville ske dem fra minut til minut". De var så deprimerede, at "mange blot ønskede at dø". Taliban-soldaterne græd og psykiateren måtte trøste dem.

Krigen rammer også fordrevne børn med fysiske afsavn og psykiske traumer. 15-årige Kahar **flygtede** fra Helmand til Kabul med sin familie, hvor han kom på Borderfree Street Kids School, der drives af **Afghan Peace Volunteers**. Men tilstandene i Kabul blev forværret. Kahar og hans familie måtte vende hjem til Helmand, som har **mistet** 18.000 politifolk over de sidste 15 år, og hvor der nu er 600.000 børn, der står **helt uden** uddannelse.

Prøv at forstå hvordan krig får os til at miste vores forstand, vore kære, vores alt sammen. Aktivisterne i Folkets Fredsbevægelse, helt almindelige mennesker, hjælper hinanden med at gøre krig til en metode fra fortiden.

De mødtes i juli med organisationen **Afghan Peace Volunteers**. Her fortalte Iqbal Khyber fra Folkets Fredsbevægelse: "Vi er inspireret af APVs historie, og bærer deres blå tørklæder". Denne gruppes **Borderfree Blue Scarves** symboliserer, at alle mennesker lever under den samme blå himmel, og er frie og lige. Han berettede også, hvordan volden har påvirket dem alle:

"Et medlem af vores gruppe, der blev blind efter en Taliban-bombe, havde så meget smerte i sig. Han var blevet såret fra alle sider i den afghanske konflikt, for hans far blev dræbt af en bombe fra en amerikansk luftangreb i Helmand.

En aften uden for den amerikanske ambassade i Kabul bøn-faldt han mig: 'Kan jeg smide en sten på hegnet?'. Det frarådede jeg, for vi er nødt til at afslutte vreden også inde i os selv."

Folkets Fredsbevægelse vil ikke være en egentlig organisation. De vil være en folkebevægelse, og accepterer ikke økonomisk støtte fra nogen regering eller politisk gruppe: "Vi ønsker ikke magt. Når vi har opnået fred, vi vil gå tilbage til hvad vi gjorde før, landbrug, husdyrhold, undervisning."

Den sommermorgen var der klare og smukke beviser for, at "vi er mange". Afghanistans fredsaktivister opfordrer folk i hele verden til at tilslutte sig i solidaritet: "Vågn op, rejs jer, smil - og gå med!"

Oversat af Tom - læs mere om den voksende afghanske fredsbevægelse på [VCNV.org/category/afghan-peace-volunteers](https://vcnv.org/category/afghan-peace-volunteers)

FRED - EN UAFPRØVET MULIGHED

Af Poul Osmundsen, journalist

Det er længe siden, jeg har set noget mere patetisk end den nye reklamevideo for det danske forsvar. Til bulder fra kampfly, brag fra kanoner og billeder af futtende raketter og fræsende kampvogne bliver det danske bidrag til NATO gennemgået, så selv Donald Trump kan forstå, at Danmark er en uundværlig allieret, der giver *bang for the buck*, som de siger *over there*.

En og anden følsom sjæl kunne måske blive en kende konsterneret over, at man i reklamevideoen bringer billeder af Dannebrog-draperede kister, der bliver båret ind i transportfly i et eller andet støvet *Bumfuckistan*, hvor endnu en ung dansk mand har måttet lade livet for "*de vestlige værdier*".

Men skam få den, der tænker ilde derom, når formålet med reklamevideoens krigeriske smagløshed er det ædle at undgå, at Danmark bliver tvunget til at bruge to procent af bruttonationalproduktet på forsvaret. Noget, som Donald Trump insisterede på forud for det kaotiske NATO-topmøde, der har sendt de europæiske ledere ud i en tilstand af den yderste ophidselse.

Trump og det militærindustrielle NATO-kompleks ønsker, at der skal spildes endnu mere på militæret, end vi gør i dag. Ellers kunne han finde på at trække USA ud af NATO og lade europæerne selv stå for deres forsvar, har han antydnet. Hvilken fantastisk chance!

Lad os tage The Donald på ordet og nedlægge den organisation, der blev overflødig, da Den Kolde Krig sluttede. Lige siden dengang har NATO og de utallige ansatte, der har deres levebrød i organisationen, desperat ledt efter en begrundelse for at opretholde deres arbejdsplads.

Løsningen bestod i at forvandle NATO fra en forsvarsorganisation vendt mod Østblokken til en angrebsorganisation, der har deltaget i og ledet operationer så forskellige steder som Serbien, Afghanistan og Libyen. Alle steder i øvrigt med katastrofale følger.

Nu, da der ikke kan prygles meget mere liv i den døde hest, der hedder "*Kampen mod terror*", har NATO med succes genoplivet en anden krikke - "*Den russiske fare*". Den nye krikke har oven i købet den fordel, at den kan italesættes som en trussel, der kræver investeringer i astronomisk dyrt, højteknologisk isenkram - som for eksempel den uanstændigt dyre fiasko F35 - der fungerer som militærindustriens sugerør direkte ned i skattekisten.

Men tror nogen - måske lige bortset fra balterne og polakkerne, der af historiske grunde skal være delvist undskyldt - virkelig for alvor på, at Putins horder bare venter på at invadere Europa?!? Russerne begyndte først for alvor at modernisere deres forfaldne forsvar, da NATO - stik mod alle løfter om det modsatte - skubbede alliansens grænser helt hen til de russiske.

Den slags adfærd gør af historiske grunde russere en anelse urolige. Hvilket selvfølgelig også var hensigten med manøvrerne. Men den russiske hær af i dag er kun en skygge af, hvad Warszawa-pagten kunne stille med, da jeg var ung. Intet tyder på, at den hverken er i stand til eller har ønske om at invadere Vesten. Hvorfor skulle den også det?

Man kan sige meget - sikkert også med rette - om Putin og kredsen omkring ham; men idioter er de ikke. De ved, at en krig mod NATO vil betyde Ruslands undergang. Der er selvfølgelig heller ingen i NATO, der ønsker en varm krig - i alt fald ikke med Rusland.

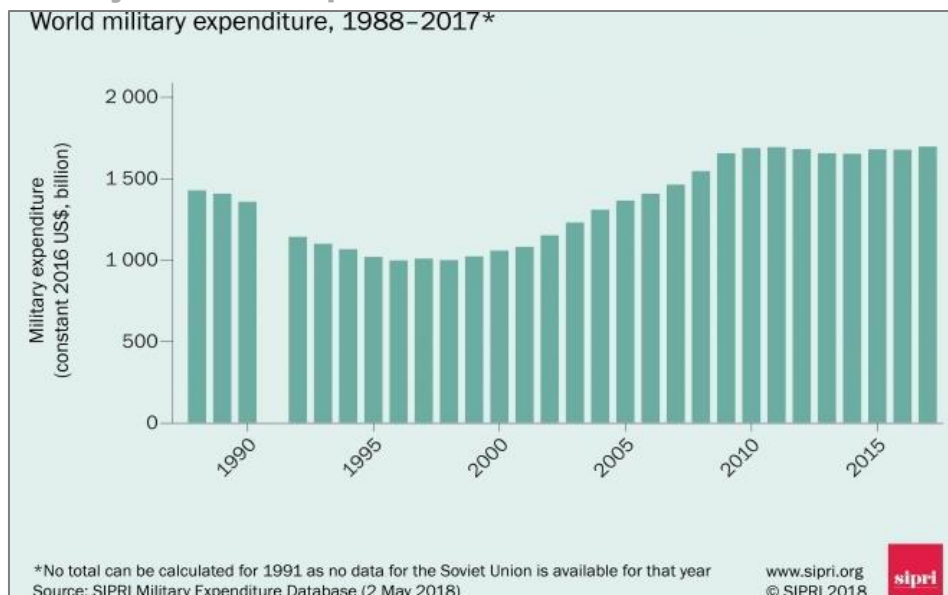
Hvad de og bagmændene i det militærindustrielle kompleks ønsker, er evig kold krig og dermed i al tid fremover en begrundelse for at få fingre i skatteydernes spareskillinger. Så skulle vi ikke give *The Donald* fingeren? Og give freden en chance...

Klummen blev skrevet til Dagbladet Ringkøbing-Skjern.

SÆT MILITÆRETS FOLK TIL AT LAVE NOGET NYTTIGT

Danmark mangler arbejdskraft. Dansk Arbejdsgiverforening mener, det bliver nødvendigt at importere udenlandsk arbejdskraft. Det vil dog være bedre at sætte de ca. 20.000 på militærets lønningsliste til at lave noget fornuftigt. Det vil samtidig øge landets sikkerhed. Hvis der udbryder krig, vil militæret, hvis det kommer i kamp, medføre store ødelæggelser. Det vil være bedre, om landet - trods besættelse - er uskadt, og at folket lever, end at landet ødelægges, og at folket dør. Ud af besættelsen kan der, hvis der ikke bruges voldelige kampmetoder, måske findes humane løsninger.

Henning Sørensen

VERDENS MILITÆRBYRDE STEG IKKE SIDSTE ÅR

USA bruger fortsat mere på militæret end de syv efterfølgende lande tilsammen - inkluderet Kina og Rusland. Men verdens samlede udgifter for 2017 forblev stort set på samme alt for høje niveau som i årene før, og steg kun minimalt denne gang, fortæller SIPRI - det svenske center for fredsforskning. Denne relative stabilitet har været de sidste otte år, efter at det foregående årti byttede fredsdividenden ud med en stigning til det nuværende plateau.

Samlet er tallet tæt på svimlende 11.000.000 millioner kroner, som USA alene står for en tredjedel af. Udover USA er de fem i toppen Kina, Saudi-Arabien, Rusland og Indien. Lokalt er der sket en del forskydninger, for "Truslen fra Rusland" og USAs krav har betydet, at de centraleuropæiske lande øger udgifterne voldsomt for fjerde år i træk.

Helt modsat så falder russernes militæruddgifter derimod fra nu af. SIPRI's målestok viser, at Rusland generelt har ligget nogenlunde stabilt under fire procent i forhold til BNP. Eneste afvigelse var et hop opad fra 2015-16, som så i 2017 blev fulgt af et planlagt dyk på hele 20 procent, der forventes at fortsætte nedad de kommende år. Dette sker selvom Ruslands økonomi faktisk har fået det lidt bedre de seneste år. Rusland lader fortsat militæret grovæde fra den fælles pulje, men altså relativt mindre fremover.

USAs militæruddgifter er mere urolige, og er svinget fra omkring tre procent af BNP til et kort hop op til 4,7 procent. Under Obama faldt udgifterne langsomt tilbage mod de tre procent, og dette fald er fortsat i Trumps første år. ☐

GENEFKE-PRIS TIL TRIBUNAL OM DANMARKS KRIGE

Inge Genefke-prisen 2018 blev givet til arbejdet for et tribunal om Danmarks krige. Bag prisen står Anti-Tortur Støttefonden med ildsjælen Inge Genefke som formand: - I år har vi valgt et flot dansk initiativ, nemlig arbejdet for at få realiseret et tribunal om Danmarks krige i Afghanistan og Irak, fortalte Inge Genefke ved overrækkelsen. Det er første gang, at prisen uddeles til et dansk projekt:

- To ting var afgørende. For det første, at kriges lovlighed, overholdelse af konventioner og retsforfølgelse af de ansvarlige er tæt forbundet med tortur og vigtige bidrag til arbejdet mod tortur. For det andet tribunalets høje faglige og saglige integritet, der tillige har en solid, mangeårig baggrund i det danske arbejde mod tortur.

Helge Rater, der er formand for Tribunalforeningen, takkede for prisen. Udover æren fik Tribunalforeningen 10.000 \$ (omkring 63.000 kroner) som et velkomment bidrag til realisering af Tribunalet, der afholdes som en offentlig høring i København den 10.-11. november 2018.

En tribunalgruppe af fremtrædende danske eksperter har påbegyndt arbejdet. De vil især undersøge tre spørgsmål om krigen i Irak og Afghanistan:

- Var krigen lovlige i forhold til international og national lovgivning?
- Overholdt danske soldater og aktører krigens love?
- Kan resultatet af undersøgelsen få retlige konsekvenser?

Tribunalets fem medlemmer er Bjørn Elmquist (advokat, journalist og tidligere MF), Bente Rich (speciallæge i børne- og ungdomspsykiatri), Christen Sørensen (professor i nationaløkonomi og tidligere overvismand), Ole Hartling (overlæge, dr.med. og tidligere formand for Etisk Råd) og Preben Søgaard Hansen (jurist med fokus på humanitær folkeret og menneskeret). Tom Vilmer Paamand er tilknyttet som researcher for Tribunalet.

Tribunalet er frivilligt og ulønnet, og arbejder uafhængigt af Tribunalforeningen, der står for alt det praktiske og stiller sekretariatsbistand mm til rådighed. Tribunalforeningen blev oprettet i 2016 som en protest mod, at den statslige kommission om krigen blev nedlagt. Læs mere i foreningens projektbeskrivelse - og overvej at støtte som medlem. Hør også radio om projektet. ☐

UDTALELSE FRA NORDISKE FREDSORGANISATIONER

En lang række nordiske fredsbevægelser, herunder Aldrig Mere Krig, er gået sammen om en fælles udtalelse vendt mod den voldsomt øgede oprustning i Norden. Tekstens budskab er, at NATOs forsvarsministermøde i november 2017 tog en række beslutninger, som udgør en alvorlig trussel mod freden.

Først gennemgås hvordan faren for krig er øget gennem oprettelsen af nye kommandocentre, de første skridt mod permanente USA-baser i Norden og indkøbet af F-35 kampfly bygget til at bære atomvåben. Oven i dette sker der en øget militarisering af Østersøen og Baltikum, samt ved at de tidligere neutrale lande Finland og Sverige udvikler nyt samarbejde med USA og NATO.

Teksten opfordrer til løbende protester mod oprustningen af Norden, men afslutter dog med dette fremtidshåb:

I dag er forståelsen af udenrigs- og sikkerhedspolitikken domineret af magttænkning. Dette medfører, at alle stater bruger trusler, afskrækkelse og forskellige former for vold for at opnå kortsigtede nationale mål. I værste fald kan dette føre til den totale ødelæggelse ved en atomkrig.

Der findes viden om hvordan man mere konstruktivt håndterer konflikter, men den bliver ikke brugt. Denne viden er det grundlæggende princip bag FNs charter og diplomatisk mægling.

Det handler om at analysere konflikter ud fra alle parter perspektiver, undgå trusler og i stedet se konflikter som et fælles problem, der må løses på respektfuld måde. Det er vigtigt ikke at skabe modsætninger.

Fjendebilleder skal modvirkes.

Militarisering er baseret på menneskets frygt. Genoprustning medfører blot mere militær opbygning, endnu mere frygt og endnu flere våben i en ond spiral af enorme omkostninger.

Vi er talsmænd for dialog på alle niveauer, økonomisk og kulturel udveksling som diplomatiske redskaber til at imødekomme alle folks og alle stater behov - mod "en fælles menneskelig sikkerhed":

Udnyt alt hvad vi ved om hvordan konflikter håndteres konstruktivt. Oprethold FN-pagten, som er underskrevet af alle stater, og som foreskriver konfliktløsning ved fredelige midler. At krig er forbudt, undtagen som selvforsvar.

Krig fører til flygtninge, til lidelse og til nye konflikter. Ressourcerne skal bruges til menneskers velfærd, ikke til krig og ødelæggelse.

Læs hele teksten på: IKFF.no/stopp-opprustningen-i-norden

EB: FREDSAKTIVISME ER 'RENDYRKET HAD'?!

Ekstra Bladet bragte en besynderlig **reportage** fra Folke-mødet på Bornholm, hvor aktivister fra Fredsministerium blev beskrevet som "ekstremister" og som "et udtryk for rendyrket had".

Den avis spreder åbenbart spalterne for hvad som helst...

TRUMPS VÅBENSALG FIK UKRAINE TIL AT STOPPE EFTERFORSKNING

Ukraine har en større oprydning i gang efter sin forrige korrupte præsident Viktor Yanukovych. Blandt de anklagede er Donald Trumps tidligere kampagnechef Paul Manafort, der tidligere var politisk rådgiver for Yanukovych.

Men efterforskningen af Manafort i Ukraine er nu **indstillet**, efter at præsident Trump i marts tillod en omstridt **våbenhandel** til landet. Chefanklageren i Ukraine begrundet det med, at man på enhver måde vil takkes Trump - og efter våbensalget viste det sig, at sagen mod Manafort måtte stoppe. I USA fortsætter tilsvarende sager mod Manafort dog, og trods Trumps og Ukraines modvillighed blev Manafort alligevel **dømt** ved USAs uafhængige domstole.

USA støtter Ukraine som frontlinjestat mod Rusland med små fire milliarder kroner om året, og hidtil har støtten ikke direkte måttet rumme våben. Salget af for 300 millioner kroner anti-tank missiler var derfor en kovending for Trump, der gik til valg på ikke at bevæbne Ukraine yderligere. Netop denne holdning havde Manafort fået gennemtrumfet, til hjælp for Rusland.

Manaforts PR-firma hedder "**Global Highway**". Navnet ligner "**Rasmussen Global**", som er Anders Fogh Rasmussens firma, og ham har Ukraines nuværende præsident Petro Porosjenko **indkøbt** som politisk rådgiver. Foghs seneste udspil dernedefra lyder overraskende fornuftigt, da han støtter en **plan** om at få fredsbevarende styrker sat ind imellem de stridende parter i borgerkrigen.

Men Anders Fogh har samtidig kastet mere snavs på sit eftermæle ved også at rådgive en **bank** i Letland, der kendt for voldsom korruption, og for ulovlige **salg** til Nordkorea. Banken **styres** af en russer med solid Kreml-kontakt, men dette stopper altså ikke en tidligere NATO-chef fra endnu et giftigt job. ☒

MÆRKEDAGE ER HISTORIENS VINGESUS

Af Gorm Anker Gunnarsen, historiker og medlem af Borgerrepræsentationen (EL)

Mærkedage markeres, så længe de kan tolkes sammen med et aktuelt budskab til eftertiden. Og de kan bruges til at finde mod og vilje til at gå i lag med aktuelle problemer. Sådan var det også med de historiske mærkedage i starten af Anden Verdenskrig. Det opdagede jeg et eksempel på, da jeg fandt en gammel side revet ud af min fars dagbog. Siden må have betydet noget særligt for min far, Leif Gunnarsen, som valgte at gemme netop denne. Min far var i sommeren 1940 begyndt som jurastuderende, kort efter udbruddet af Anden Verdenskrig i september 1939. Her er, hvad han skrev den 11.11.1940:

Vaabenstilstands dag (!!!) Ingen paa hele Universitetet lod til at huske det.

Jeg kommer til at tænke på, hvad vi gjorde i Fjor i Skolen. Kl. 11 rejste vi os alle til [Lærer] Sejersens Forbavelse og blev staaende i to Minuter.

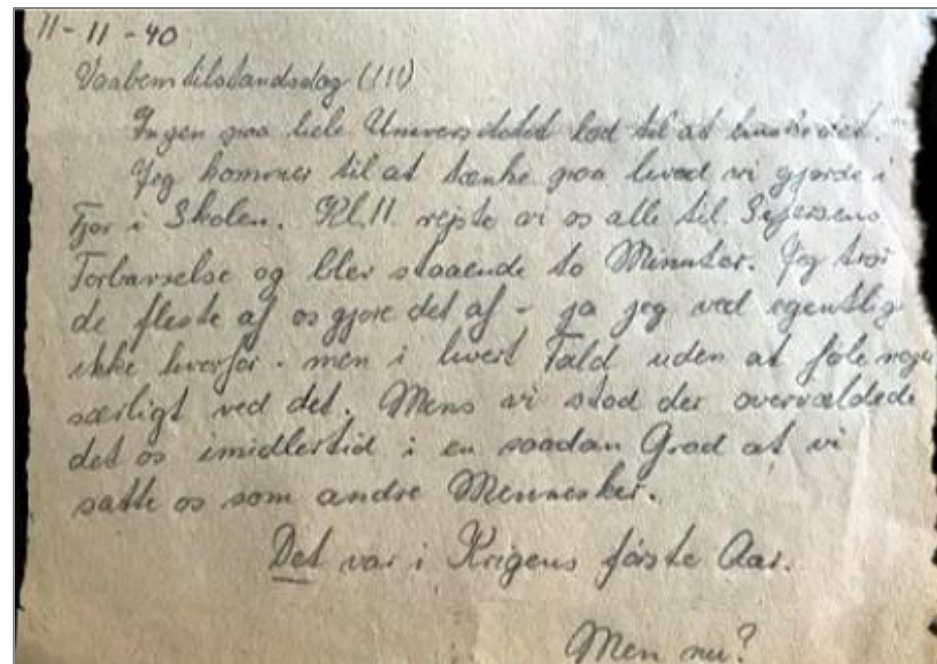
Jeg tror de fleste af os gjorde det af ja jeg ved egentlig ikke hvorfor, men i hvert fald uden at føle noget særligt ved det. Mens vi stod der overvældede det os imidlertid i en saadan Grad at vi satte os som andre Mennesker.

Det var i Krigens første Aar. Men nu?

Noten fremkalder et billede af en gymnasieklasse, som i 1939 lader sig påvirke følelsesmæssigt af et ritual, der tjener erindringen om en verdenskrigs afslutning, mens den næste netop er brudt ud. For en historiker og efterkommer som undertegnede giver billedet et lille gys i sindet. Våbenstilstandsdagens løfte om nedrustning, fred og aldrig mere krig fastholdes i et erindringsfællesskab. Tankevækkende er dog især fraværet af fællesskab om erindringen året efter, da Danmark i 1940 var indlemmet i det fascistisk kontrollerede Neuropa. Så vidt jeg ved, nedlagde myndighederne ikke forbud mod at markere våbenstilstandsdagen. Det skete bare ikke. Men hvorfor ikke? Det spørgsmål hænger i luften, for hvornår og hvorfor falder glemslen over et erindrende fællesskab og fortrænger de ritualer, som fastholder fortiden?

I 1940 var det blevet rigtig svært at sige farvel til våben. Det ændrede klima for markering af en mærkedag kan give dagen et banesår, som den ikke kan komme sig over. Det er set før. I næsten 150 år var 11. februar den helt centrale mærkedag for københavnere. At København i vinteren 1658-1659 som den eneste by i kongeriget holdt stand mod svensk besættelse, gav anledning til festligholdelse af dagen for afvisningen af Stormen mod København. Men markeringen ophørte brat 1807 efter fire døgners rædselsvækkende missilbombardement og britiske troppers indtog i byen. Københavnerstoltheden led et knæk, der fortrængte viljen til at fejre byens uindtagelighed.

En mærkedags budskab til eftertiden kan overhales af historien og efterlades uden tyngde i fællesskabets bevidsthed. Mærkedagen kan også genoplives og

gøres til genstand for højstemt festivitas som den, der prægede Københavns gader ved 250-året den 11. februar 1909, hvor beretninger dagen efter giver indtryk af militærfolk og nationalister, der er vilde med dagen, og en bybefolkning, som har fået nok af oprustning og fæstningsværker, og som derfor siger fra. Militæret har som andre institutioner en tolkning af mærkedage, der dyrker egne interesser. Gennem hele den kolde krigs periode blev militær oprustning fyndigt begrundet med parolen ”Aldrig mere en 9. april”. Trods budskabet indfandt datoen sig alligevel år efter år og blev brugt til at begrunde tilslutning til NATO og til atomvåbnene i alliancen.

Budskabet om, at et stærkere militær kunne have afskrækket Hitler fra at invadere, kan jo i sagens natur hverken be- eller afkræftes. Parolen kan fjerne blikket fra det dybe eksistentielle dilemma, som det fascistiske overherredømme efter 9. april satte almindelige borgere over for: Hvor går grænsen mellem et individs modstræbende samarbejde med en overmagt og et individs meddelagtighed i krigens folkemord? Våbenstilstandsdagen 11.11. 1918 havde som mærkedag tidligt indlejret et budskab til eftertiden om at afblæse fremtidige myrderier og undgå krigen. Budskabet var skarpt: ”Aldrig Mere Krig”. Da Politiken udkom på 10-årsdagen, var forsiden ryddet for at give plads til et digt af Sophus Michaëlis, hvis tredje vers sammenfattede budskabet: ”Lad da alle Vaaben sove i de sunkne Pigtraadsskove under blodbesudlet Flag”.

Fredshåbet havde stadig styrke nok til at få min far og hans københavnske klassekammerater til andægtigt at rejse sig i den 11. time 11.11.1939. Hvad var det mon for en forandring, som de havde oplevet, inden de satte sig ned? Det var nok et blik ind i en fremtid, der føltes meget tung, fordi den indebar afgørende valg og personligt ansvar. Fredshåbet var et kompas, som kunne give den enkelte noget at navigere efter. Og det blev der også brug for efter 9. april 1940 og indlemmelsen i det nye Europa under fascistisk overhøjhed.

I slutningen af november 1941 samledes studerende ved Københavns universitet i Rigsdagsgården i protest mod rigsdagens beslutning om at tilslutte Danmark til en pagt med en række fascistiske lande om kamp mod kommunismen. Pagten var udtryk for, at et modstræbende samarbejde med overmagten var ved at udvikle sig til meddelagtighed i masse mord og udbytning i de erobrede områder mod øst. Pagten åbnede muligheder i Østrummet for dansk erhvervs- liv og i antikommunistisk krigstjeneste for unge mænd. Disse muligheder faldt ikke i de unges smag. De unge demonstranter fik prygl af det danske politi, og Venstre, Konservative, Radikale og Socialdemokratiet mente samstemmende, at det fortsat er ”*enhver dansksindet Borgers Pligt at følge Kongens Bud og at udvise Ro og Orden. Den, der handler herimod, fornægter det nationale Sammenhold og handler ilde mod vort Fædreland*”.

November 1941 var vidne til den første klare og åbne opposition mod dansk meddelagtighed i den fascistiske krigsindsats. Kravet om ikkesamarbejde fik først bred folkelig opbakning i 1943, men der var nogle, som tog det første skridt og krævede, at Danmark ikke deltog i den antikommunistiske erobrings- krig, uagtet at projektet i efteråret 1941 lignede en succes. Våbenstilstandsda- gens appel ”*Aldrig Mere Krig!*” havde med markeringen af dagen som mærke- dag gennem de foregående årtier sat sig et mærkbart spor som et rygstød der betød, at den danske ungdom ikke blev revet med i krigsbegejstring, og at li- gesindede unge fik kontakt med hinanden, og sammen udfordrede Folketingets samarbejde med den tyske værnemagt.

Hvis det er sandt, at denne mærkedags magt over erindringer var en væsent- lig forudsætning for, at den danske samarbejdspolitik mistede sin store folke- lige opbakning, så er det en ironisk sandhed. For erindringer om krigen var gennem min ungdom gennemsyret af oprustningens logik. Hvis vi aldrig igen skulle opleve en 9. april, måtte vi ruste os til krig. Men den begivenhed, der optrådte som fødselskælder for kapitlet om den danske modstandsbevægelse, var ubevæbnet og inspireret af en parole for militærnægtere, der giver det en friskhed over erindringer om frihedskampens kulmination den 5. maj.

For denne dag rummer ikke blot en erindring om en militær befrielse og et krav om taknemmelighed til USA, Sovjetunionen, Storbritannien og de andre i

alliancen. Det er historien om fastholdelsen af et håb om en verden uden krig i en tid, hvor den dominerende ideologi var gennemsyret af en militaristisk idé om at den, som er stærkest, også har ret. At flertallet af danskerne i de fem år forud for 5. maj ikke lod sig forføre af de ellers ret udbredt racistiske drømme- rier om fællesgermansk storhed, er en bedrift, der bør værdsættes.

5. maj er også historien om væbnet kamp, men den væbnede kamps rolle bør ikke erindres som en direkte konfrontation med den tyske krigsmaskine. Den rimelige og også ganske inspirerende erindring er den, at modstanden mind- skede det danske samarbejde med og de danske bidrag til den fascistiske ledede krigsindsats. Sabotagen havde et tæt samspil med andre aktioner, der også be- grænsede bidragene til den tyskledede krigsindsats.

Et fint eksempel er Folkestrejken i juni 1944. den velplanlagte og dristigt ud- førte sabotage mod Riffelsyndikatet, der ikke kun stoppede våbenproduktion til fronten, men også satte rammen for folkestrejken i København. Afmægtig- heden over for Besættelsens overmagt fordampede i en periode, hvor køben- havnerne turde forlade deres arbejdspladser. At Frihedsrådet var den eneste autoritet, der kunne afblæse strejken, forrykkede yderligere magten fra samar- bejdet med Værnemagten. Samarbejdspolitikens sammenbrud og modstands- kampens stigende tilslutning betød, at 5. maj kan erindres som en befrielse og ikke som en ny besættelse. Selv om Danmark ydede store bidrag til den fasci- stiske krigsindsats, formåede modstandskampen at vise et andet Danmark, der ikke samarbejdede, og som med stor folkelig opbakning hindrede produktion og forsyninger i at nå frem. I hele alliancen gav det vores land et positivt om- dømmes, der betød, at freden blev en klar vindesag for Danmark.

5. maj er en erindring om et udbrud af glæde, der er værd at holde fast i. Glæde iblandet sorg. Stærke følelser kan fastholde en vigtig erindring. Så kan man stadig sige nej og tilbageholde sin accept af krigen. Vi var mange, der i 1980erne krævede afvikling af atomvåben. Med nedrustningsaftaler blev der fra 1987 lagt hindringer i vejen for forberedelsen af verdenshistoriens mest omfattende folkemord. Erobringen af Irak stred mod den retsorden, som de an- tifascistiske kræfter etablerede efter Anden Verdenskrig. Vi var også mange, der demonstrerede i marts 2003, da Danmark indgik i en alliance af villige. Disse protester var helt i modstandskampens ånd.

Sådanne mærkedag kan fremkalde et indre kompas, der også virker, når store mænd slår på tromme og kalder til krig. Ansvar for freden kan ikke overla- des til regeringen; ansvaret er i sidste ende dit eget.

Når vi senere i år kan erindre 100-årsdagen for afslutningen af Første Ver- denskrig, vil jeg selv især mærke et meget aktuelt budskab, der også er overle- veret fra min far og min farfar: ”*Aldrig Mere Krig!*”

YGDRASIL (1918)*Af Sophus Michaëlis (1865–1932)*

Stormen rysted Træets Grene; Jordens gamle Ygdrasil hagle lod en Høst af Stene, giftig Gas og Bombeild.	Bag Ruinerne det dages: Se, nu ender Jordens Kval. Ikke mer skal op vi jages af de Døende paa Val.
Helvedhadets onde Frugter afsved alt om Træets Rod. Skæbnen som den store Tugter rensed Templet ud med Blod.	Malmen, misbrugt til Kanoner, støbt til Klokker om paany, vende skal med Jubeltoner hjem til hver en genrejst By.
Jorden pisket blev med Svøber, Blodet raabte ørkenvidt. Millioner Gravkors røber, hvad den hele Slægt har lidt.	Ja, mod Julens store Hjemtid længes alle trætte Sjæle for i Bøn om fælles Fremtid under Slægtens Træ at knæle,
I hvert Ansigt dybt staar skrevet Ar af Smerte, Angstens Saar. Sent vil glemmes, hvad vi levet har i fire Rædslens Aar.	for at hjælpe, for at lindre, for at bøde Savn og Brist, at det skønne Træ kan tindre, hvor hvert Hjerte er en Kvist.
Nu blev Løvet atter stille. I den gamle Ygdrasil Fredens gyldne Solstrefj spille. Verden er forventningsmild.	Giv os Brød igen for Stene, himmelmilde Ygdrasil, stræk paany de gamle Grene, sitrende af hellig Ild!
Nu kan Hjertet atter sove feberfrit de lange Nætter, glemme disse Pigtraadsskove, der en blodig Grænse fletter.	Under dine Grenes Skygge alle Fattige du favne! Lad en Fredens Jul os bygge op for alle dem, der savne!

*Et digt af Sophus Michaëlis skrevet om Våbenstilstandsdagen 11.11.1918.***HOLGER DANSKE MED FRESDUE**

En nye statue af den slumrende folkehelt Holger Danske er vågnet op til dåd – nu med et stærkt budskab om fred.

Skulpturen blev skabt i sommers som en næsten tro kopi af den Holger Danske, som sidder i Kronborgs dybe kælder. Men på den opdaterede version står ordet "FRED" med runer, og den nu vågne Holger Danske løfter en fredsdue i højre hånd, mens han samtidig lægger sværdet fra sig. Men hvorfor dukker Holger Danske op med sin nye fredsdue i landsbyen Rudme på Fyn?

"Hvis der ikke er fred mellem mennesker, er alt andet lige meget. Og freden skabes ikke af nationer og store magtfulde mænd. Den skabes mellem mennesker i de lokalsamfund hvor vi lever. Derfor vågner han i en lille landsby på Midtyn. Det er fra de små trygge lokalsamfund, at freden skal sprede sig og verden igen skal blive til at leve i", forklarer Tyge Mortensen, en af ildsjælene bag mange projekter i den lille by. Statuen blev indviet på FNs Fredsdag til pladsen foran Galleri *Svinestien*, Rudmevej 80 i Ringe. tom

STORMAGTERNE TRÆNER BØRNEHÆRE

Rusland og USA har militære spejderkorps, hvor børnene lærer at skyde, kaste med granater og blive gode patrioter. [Ruslands korps](#) blev genoprettet efter at være nedlagt ved Sovjets sammenbrud, og har nu et par hundrede tusind medlemmer mellem 8 og 18 år. Danske [forskere](#) ser Ruslands nye ungdomshær som et symptom på, at Putin har problemer med at få støtte fra de unge.

USA har haft sådanne statslige [børnekorps](#) de sidste hundrede år. Indtil 2001 var de begrænsede, men nu er [korpserne](#) vokset til flere hundrede tusind medlemmer. Aldersgrænsen er 11 år, og de unge kan fortsætte i den rigtige hær allerede som 17-årige. Da USA i februar 2018 blev rystet af en skoleskydning, var drengen bag iført sit [træningstøj](#) fra et militært ungdomskorps.

Også England har militære ungdomsafdelinger med våbentræning af børn fra 12-års alderen, og rekrutterer som de eneste i Europa 16-årige som soldater. I resten af verden er problemet med børnesoldater fortsat stort, mest i en lang række urolige lande som Afghanistan, Pakistan, Palæstina og Yemen.

En FN-[resolution](#) tvang i 2002 de fleste lande til at stoppe denne praksis. Vedtagelsen betød at også Danmark i 2006 måtte fjerne [de sidste](#) muligheder for at gøre mindreårige til [soldater](#). tom

KVINDE- OG FREDSBEVÆGELSENS PIONERER

Af Ole Mortensøn, forfatter til bogen om Fredrik og Matilde

Tusindvis af mennesker haster hver dag forbi et vejkryds i København ved Rigshospitalet og Fælledparken. Stedet hedder Fredrik Bajers Plads, og i kanten står en sten med et bronzerelief af en skægget mand. Også andre byer har gader opkaldt efter Fredrik Bajer. I dag er navnet Bajer næsten glemt. Hvem var han og hvem var hans kone, Matilde Bajer, som også optræder på stenen?

Biografien "Fredrik og Matilde" handler om et ægtepar, som holdt sammen i tykt og tyndt, og som sammen fik den største betydning for Danmark og for det samfund, vi lever i den dag i dag. De grundlagde Dansk Kvindesamfund og Dansk Fredsforening. Og Fredrik modtog Nobels Fredspris – til dato, den eneste dansker, som har modtaget den pris. Da Fredrik og Matilde begyndte deres arbejde for fredssagen og for kvinders ligestilling i samfundet stod de temmelig alene med deres holdninger.

De gik forrest i en udvikling, som i løbet af halvtreds år ændrede det politiske billede i Danmark og som førte videre ad fredens vej mod internationalt samarbejde og resulterede i Folkeforbundet og efter Anden Verdenskrig De Forenede Nationer. Fredrik Bajer har skrevet sin selvbiografi. 544 sider lang, så hvorfor koge mere suppe på ham? Svaret er, at historien om ham og hans kone aldrig er blevet skrevet, og at dette unikke parløb fortjener at komme for dagen med nye vinkler og nye oplysninger. Og hvorfor skal vi så her i begyndelsen af et nyt årtusinde læse om to for længst afdøde personer? Fordi deres handlinger og liv har bud til os i dag, og fordi det, de dengang kæmpede for, stadig er værd at kæmpe for.

Fredrik Bajers litterære indsats såvel sprogvidenskabeligt som inden for freds forskning er i denne biografi kun periferisk behandlet. Hans indsats på disse områder ville kræve et studie i sig selv. I det hele taget er hans skriftlige produktion overvældende og må her, hvor vi forfølger mennesket Fredrik, behandles flygtigt. Hvis Matilde, især i bogens første del, ikke fremstår nær så tydeligt som Fredrik, skyldes det ikke biografens uvilje eller forsømmelse. Der mangler blot oplysninger om hendes liv og færden. Dette er i sig selv en følge af tidens kvindesyn. Kvinderne skulle holde sig i baggrunden.

At skrive en biografi er som at lægge et stort puslespil. Sommetider mangler der brikker, og til andre tider passer brikkerne ikke sammen. Størstedelen af den omfattende korrespondance, som ægteparret Bajer førte, er gået tabt. Der mangler brikker. Læseren må forstå, at billedet er en rekonstruktion, at der er huller i billedet. Denne biografi er en fortælling om to idealistiske mennesker i medgang og modgang i en tid fyldt med forandringer og politisk og socialt røre. Forhåbentlig vil læseren følge deres rejse med interesse og begribe, at det

var en rejse med ideelle mål, og at de undervejs startede to folkelige bevægelser, som kom til at ændre Danmark. Fredrik foreslog tidligt, at hvert land foruden et krigsministerium skulle have et fredsministerium, for freden er langt vigtigere end krigen. Der er stadig ingen fredsministerier, selv om tanken er logisk og rigtig.

Deres indsats for fred og kvindernes ligestilling har bud til os også i dag. Danske jagerbombefly var på vingerne med krigslast i 2011 og bombede mål i Libyen. Anledningen var et oprør i Benghazi rettet mod landets enehersker Muammar Gaddafi. Et enigt Folketing besluttede at deltage i krigen sammen med en koalition af lande ledet af USA med præsident Obama i spidsen. Senere overtog NATO ledelsen af krigen. Argumentationen var, at man ville forhindre et blodbad på oprørerne og indføre demokrati. Der blev bombet i fem måneder. Og da bombningerne ophørte og NATO trak sig ud, var landet i kaos. Det er det stadig i 2017. Danmark har sendt tropper i krig i Afghanistan og i Irak, og danske soldater er kommet hjem i kister. De kæmpede for freden og for demokratiet, siges det, men den militære løsning har hverken resulteret i fred eller demokrati.

Det lille fredelige land i Norden er blevet en krigsførende nation. Siden 1990, hvor den kolde krig ophørte, har 28.000 danske soldater været i krig... i udlandet vel at mærke. Det er ikke let i dag at bekæmpe krig og kvindeundertrykkelse. Det var det bestemt heller ikke for 150 år siden. Alligevel stod nogle frem og gik foran. Blandt disse var Fredrik og Matilde. Der står ikke meget om dem i historie bøgerne, men de er værd at huske.

ET POWER-PAR FOR FREDEN

Af Tom Vilmer Paamand

Fredrik og Matilde Bajer var et af den tids *power-par*, to figurer der understøttede og berigede hinanden og verden. Den ene stod internationalt som fredskæmpe, og den anden tilsvarende for kvindesagen - men de arbejdede begge intenst for hinandens sager. En ny bog af historiker Ole Mortensøn fokuserer på dette samarbejde.

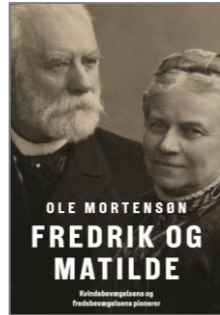
Begge fik flot fremgang for deres ideer. Fredssagen voksede fra at bestå af en latterliggjort lille håndfuld, til at Fredrik blandt meget andet skabte et Interparlamentarisk Forbund, der sendte over 100 danske politikere, blandt dem fx Stauning, Brandes og Zahle, sammen til fredskonference i Berlin. Fredrik var også medstifter og den første præsident for International Peace Bureau. Matilde var med til at skabe Dansk Kvindesamfund, og hjalp til at kvinderne fik tilkæmpet sig valgret i 1915.

På trods af den poliske fremgang levede ægteparret konsekvent fattigt, da alle kræfter gik til sagerne. Ingen af deres mange tillidsposter kastede en ordentlig løn af sig, og selv de nødvendige udlandsrejser til konferencer blev kun mulige gennem lejlighedsvis støtte fra mæcener i udlandet. Parrets lille stue blev alligevel knudepunkt for kaffemøder mellem en perlerække af den tids græs-rødder, kulturpersonligheder og politiske skikkelser. Da Fredrik som gammel mand fik Nobels Fredspris, delte han den med Matilde som tak for støtten – og så fik parret endelig råd til et lidt bedre liv.

Fredrik levede fra 1837-1922 og Matilde fra 1840-1934. Bogen gør meget ud af tidsbilledet, og giver et levende billede af forfatningskampen og de resulterende borgerkrige om helstatens tysktalende dele af Danmark. Fredrik var officer i Altona i sine yngre år, og oplevede selv den svære tilbagetrækning fra Dybbøl i 1864. Efter soldatertjenesten kom nogle svære år som lavtlønnet lærer, inden han i en længere årrække kom i Folketinget for Det Forenede Venstre, som på den tid var mindre militaristisk indstillede. Da partiet taktisk stemte for Københavns befæstning var Fredrik imod, og tabte næste valg.

Fredrik var ikke pacifist, men havde det OK med en stående hær til selvfor-svar. Tidligere var det hans håb at kunne skabe en neutralitet garanteret af stormagterne, men da dette ikke viste sig muligt, så en væbnet neutralitet på egne ben. Han var krumtap for fredssagen gennem en lang række kongresser for græs-rødder, og fredskonferencer for politikere. Gennemgangen af parrets liv bliver af og til noget summarisk og ureflekteret, men bogen er absolut værd at læse - og har gode noter og personregister.

"Fredrik og Matilde" af Ole Mortensøn. Forlaget GAD 2018. 347s.

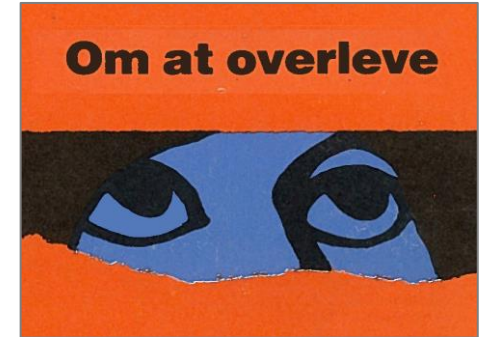
SVENSK PAPIRKRIG

Alle i Sverige har nu fået en *pjece* om "Hvis krisen eller krigen kommer". Da Sverige står uden for NATO er risikoen for et russisk angreb derovre nemlig reel, har vor danske forsvarsminister *postuleret* - mens det helt modsatte er tilfældet i Danmark under NATOs paraply - selvom vi alligevel bør være bange, understreger han.

Den svenske *pjece* er ikke så bevidst skræmmende, som Claus Hjort Frederiksen er, og de *danske* udgaver fra 1962 og især i 1983 var. Der er lidt skræmmende billeder, men teksten er for det meste afdæmpet - bortset fra denne løsevne påstand: "Om Sverige blir angripen av ett annat land kommer vi aldrig att ge upp. Alla uppgifter om att motståndet ska upphöra är falska." Sætningen fører til evig krig derovre, hvis ellers nogen tog den alvorligt...

Det indskærpes, at i Sverige har alle mellem 16 og 70 år *totalförsvarsplicht*, og kan bli *krigsplacerade*. Man skal også være kritisk og opmærksom på om der kommer Fake News. Sidstnævnte er jo ingen nyhed, og hed *psykologisk krigsførelse med falske meddelelser* i Danmarks gamle *pjecer*.

Den svenske *pjece* forklarer dog fint, at "en av våra viktigaste tillgångar när något hotar oss är vår vilja att hjälpa varandra", om behovet for at lære Første Hjælp og at "många ideella organisationer och trossamfund gör viktiga insatser för vår gemensamma säkerhet och beredskap". Den spørger: "Finns det någon farlig industri eller något annat i din närhet som kan vara bra att känna till". Det spørgsmål burde vel tages som en god opfordring til at få den slags lukket i tide - ikke mindst alle militære anlæg og våbenfabrikker. tom

PERSONALENYT HOS FORSVARET

Terma indkøbte tidligere forsvarschef Tim Sloth Jørgensen og chef for Forsvarsministeriets Indkøbsstyrelse Niels Bundsgaard. Viceforsvarschef Per Ludvigsen arbejdede sidste år tæt sammen med konsulenterne Struensee og Co, og er derfor nu er flyttet ind hos firmaet. Kommunikationsfirmaet Prime-time har anskaffet den pensionerede oberst Eigil Schjønning, for at bruge hans forbindelser som tidligere chef for Hærens Kampskole mm. En del andre militærchefer fra Flyvevåbnet er nu hos PR-firmaet Rud Pedersen. Navnene er blot nogle få af de større eksempler på at Danmark, i modsætning til de fleste andre lande, ikke har forbudt militærfolk at skifte job for så allerede den næste dag at sælge våben for alverdens våbenindustri - til egne tidligere kollegaer. tom

VÅBEN OG KRIGSSKIBE ER TYVERI FRA DE SULTENDE

Af Tom Vilmer Paamand

I år er det 65 år siden, at USAs præsident Dwight D. Eisenhower i 1953 skrev de velkendte manende ord i smukt sprog:

"... *Every gun that is made, every warship launched, every rocket fired signifies, in the final sense, a theft from those who hunger and are not fed, those who are cold and are not clothed. This world in arms is not spending money alone. It is spending the sweat of its laborers, the genius of its scientists, the hopes of its children.*

The cost of one modern heavy bomber is this: a modern brick school in more than 30 cities. It is two electric power plants, each serving a town of 60,000 population. It is two fine, fully equipped hospitals. It is some fifty miles of concrete pavement. We pay for a single fighter with a half-million bushels of wheat. We pay for a single destroyer with new homes that could have housed more than 8,000 people. ..."

Resten af talen kredser om lignende temaer, meget præget af at være skrevet kort efter Stalins død, hvor Ruslands fremtidige holdninger måske var foranderlige. Eisenhower sagde før talen:

"Look, I am tired - and I think everyone is tired - of just plain indictments of the Soviet regime, I think it would be wrong - in fact, asinine - for me to get up before the world now to make another one of those indictments. Instead, just one thing matters. What have we got to offer the world?"

Efter talen fulgte intense forhandlinger med Rusland om diverse skridt mod en fredeligere sameksistens, trods heftig modstand fra mange - også internt i USAs magtapparat. De to stater nåede alligevel så langt, at Eisenhower forbedte en rejse til Rusland, hvor en aftale skulle underskrives.

Trods de mange rygter, var det nok helt tilfældigt at USAs spionfly U2 lige da blev skudt ned over Rusland, og hele fredsprojektet blev aflyst. Eisenhower var trods sine fine citater også kendt som en indædt koldkriger. Han sad som præsident i en årrække mere, og holdt så i 1961 en ret kringlet afskedstale med denne endnu mere kendte advarsel mod det militær-industrielle kompleks.

"... *This conjunction of an immense military establishment and a large arms industry is new in the American experience. The total influence-economic, political, even spiritual - is felt in every city. ... We recognize the imperative need for this development. Yet we must not fail to comprehend its grave implications. ... In the councils of government, we must guard against the acquisition of unwarranted influence, whether sought or unsought, by the military-industrial complex. The potential for the disastrous rise of misplaced power exists and will persist. ..."*

RADIO FOR FLYGTNINGE OG POSITIV FRED

Radiomanden Arne Hansens kommer vidt omkring med nysgerrig mikrofon:

Kan en ny kold krig forhindres? Diplomati eller oprustning?

Spændingsniveauet mellem Vesten og Rusland er steget markant. Er en eskalering mulig? Debat med RIKO, eksperter og et par MFere fra S og V.

"En dag med Fred" i Domen i Aarhus på FNs fredsdag

Hasse Schneidermann fortæller om dette daglange arrangement med alt fra fredscirkler og musik til dialog om fredelig sikkerhedspolitik,

Fredsministeriums gadeevent på Folkemødet på Bornholm 2018

Pluk fra Fredsministeriums popups på Folkemødet, hvor Carsten Andersen holder tale, og aktivisterne synger fredsange med Henrik Ginderskov.

Arktis - fredens hav – kan det blive ved?

Sjudur Skaale fra Folketingets arktiske arbejdsgruppe og tidligere admiral Nils Wang debatterer Arktis som lavspændingsområde.

Kan EU skabe fred i vor tid?

Er det EU, der har ansvaret, hvis USA ikke er til at regne med? Paneldebat med Atlantsammenslutningen, FN-forbundet, RIKO og DEO.

Konflikt avler sult – avler sult konflikt

Debat arrangeret af FNs Fødevareprogram. For første gang i ti år er antallet af sultne steget. Med bl.a. udviklingsminister Ulla Tørnæs.

Radikal Ungdom kræver dansk tilslutning til FNs forbud mod a-våben

Interview med RUs forkvinde Sigrid Friis, om hvorfor RU har tilsluttet sig kampagnen, og hvordan hun vurderer regeringens argumenter for at sige nej.

Alliancefri dansk og nordisk forsvarspolitik

Dialogmødet er et initiativ til at vende udviklingen, Vi spørger en række eksperter og politikere om USA fortsat skal være Danmarks bedste allierede.

Automatiske dræberrobotter – hvad er omkostningerne?

Poul Ech Sørensen fra Esbjerg Fredsbevægelse fortæller, og opfører en lille sketch mod dræberrobotterne.

Rusland: Hvordan påvirker medierne vores opfattelse af hinanden?

Hvordan skriver medierne i Rusland om Norden, og hvordan skriver de nordiske lande om Rusland? Nordisk Journalistcenter har set på udviklingen.

Bogen "International konfliktløsning" anmeldt af samfundsfaglærer

Gymnasielektor emeritus i samfundsfag Paul Rode Andersen har anmeldt bogen, og udlægger den her.

Politisk dannelse i skolen for at fremme fred i Europa

Paneldebat om et Europa i opbrud. Hvordan styrkes og opbygges et fredeligt Europa via undervisning, oplysning og dannelse i skolen?

Find flere optagelser fra FLR-Dialog på: ArneHansen.net/dialog/fred

NYT OM ALDRIG MERE KRIGS ARBEJDE

Af Tom Vilmer Paamand

AMK holdt Årsmødet på Tvind, for alting er dejligt overskueligt, når andre står for forplejning, seng og aktiv underholdning. Vi stod selv for flere workshops, hvor skolens unge mennesker fra hele verden deltog. Nogle medlemmer har beklaget kontakten til Tvind, men vores deltagelse i *Tvind's Fredsfestival* er ikke en blåstempling af skolens bizarre fortid.

Vi besluttede at styrke kampen mod atomvåben, da det officielle Danmark ikke har [tilsluttet sig](#) en ny FN-resolution mod A-våben. Om to år er det 75 år siden Hiroshima, og dette vil være en relevant slutdato til en kampagne for at få Danmark med - og den er på vej. Fredsministerium har fået sig en kvindearbejdsgruppe mod A-våben, der henvender sig til LO-formand Lizette Risgaard for at opfordre til, at fagbevægelsen kommer med igen. Husk forbundsformand Hardy Hansen, der i 1981 sagde: ”*Hvad skal vi med gevinster i arbejdskampen, hvis vi taber kampen for freden?*”

AMK gør en del for at række ud til kredse udenfor egne tætte rammer, og har igen været med Fredsministerium til *Folkemødet* på Bornholm, der atter bød på kontakt og gode samtaler med politikere og borgere - under parolen ”*Sæt freden på dagsordenen*”.

Hasse var igen til *Nordiska Fredssamtal* i Sverige, hvor hans og en andens oplæg var de eneste med velkomment håb i, resten var ret pessimistiske. FNs Fredsdag er blevet forberedt grundigt sammen med Fredsministerium, hvor der atter i år bliver [havnerundfart](#) i København, og et [omfattende program](#) i Domen på Århus Havn. *Tribunalforeningen* holder sin høring om de danske krige den 10-11. november i København, og AMK bakker hårdt om denne.

Oven i alle projekterne er der det daglige arbejde med at holde styr på hvad der sker i verden, og holde folk orienteret om hvad der må gøres noget mod - eller for. Arne holder gang i sin [fredsradio](#), og Tom holder AMKs [internet](#) mm opdateret. Lannung-fonden er blevet bedt om tilskud til en ”pixibog”. Dette kan blive til ”Fredshåbet” - en EP-bog med vinyl i Røde Mors gamle design!

AMK vil snart modtage en arv på 10-20.000 kroner, men generelt klarer vi driften indenfor det faste budget, som er den solide håndsregning vi får fra de mange gode medlemmer, der betaler kontingent og støtter arbejdet. Poul og Hermod har god snor i økonomi og kontor.

Vi arbejder på en kommende nægterkampagne, der skal opfordre alle ”våbenføre” mænd til at søge overflyttelse som nægttere - da de færreste har sørget for dette tidlige. Det har kun taget 25 år at ændre Danmark til en krigsførende nation, så dette må kunne ændres tilbage langt hurtigere - bestyrelsen er som altid optimister!

Ansvarshavende redaktør: Tom Vilmer Paamand. Kortere tekster uden navn på er af redaktøren. Redaktionen modtager gerne stof fra medlemmer og andre, helst i elektronisk form og med udenlandske tekster oversat.

Redaktionen gør opmærksom på, at henvisninger og artikler i bladet kan have indhold, der ikke nødvendigvis udtrykker redaktionens eller foreningen Aldrig Mere Krigs holdninger. Giv gerne bladet videre. Genbrug af teksterne helst efter aftale og med kildeangivelse.

Kontakt Landskontoret:

Hermod Folke Hansen, Nørremarksvej 4
6880 Tarm. Telefon: 9737 3163
E-mail: info@AldrigMereKrig.dk

Besøg vores websteder:
www.AldrigMereKrig.dk
[Facebook.com/aldrigmerekrig](https://www.facebook.com/aldrigmerekrig)

Regnskabsfører (kasserer):

Hermod Folke Hansen, Nørremarksvej 4
6880 Tarm. Telefon: 2062 3163
E-mail: info@AldrigMereKrig.dk
Bank: Arbejdernes Landsbank
Reg. 5396 Konto. 0309139
Giro via posthus: 80237278
MobilePay: 42667118

Hovedbestyrelse:

Arne Hansen, Sønderjyllands Allé 35, 9900 Frederikshavn	Tlf.: 9842 5542
Mobil: 3042 0818. Mail: arne@aldrigmerekrig.dk	ArneHansen.net
Hasse Schneidermann, Markmusvej 18, 8410 Rønde	Tlf.: 2333 4460
Mail: hasse@aldrigmerekrig.dk	Fredsministerium.dk
Hermod Folke Hansen, Nørremarksvej 4, 6880 Tarm	Tlf.: 9737 3163
Mobil: 2062 3163. Mail: hermod@aldrigmerekrig.dk	
Poul Pedersen, Fyrresvinget 35, 8600 Silkeborg	Tlf.: 8683 6690
Mobil: 4045 0847. Mail: mailto:poul@aldrigmerekrig.dk	PAXmusik.dk
Tom Vilmer Paamand, Klemstrupvej 5, 8550 Ryomgård	Tlf.: 5051 0328
Mail: tom@aldrigmerekrig.dk	FRED.dk

Suppleanter:

Dorte Lykke Holm, Strandbakkevej 9, 8305 Samsø	Tlf.: 6076 9167
Mail: dorte@aldrigmerekrig.dk	GrandmothersDanmark.dk
Peder Frode Hansen, Skårupvej 7, 7700 Thisted	Tlf.: 9797 4215

Aldrig Mere Krigs bestyrelse

Arne

Hasse

Hermod

Poul

Tom

Til:

Returadresse: Aldrig Mere Krig, Nørremarksvej 4, 6880 Tarm

<p>Bliv medlem af AMK Støt freden – "knæk et gevær med os" Der er brug for pacifistiske synspunkter mere end nogensinde. Vi har brug for dig. Vi</p>			
<p>Vi arbejder på at finde alternativer til oprustning og på at udvikle forsvarsformer, der bygger på ikke-vold.</p> <p>Aldrig Mere Krig er ikke knyttet til noget parti eller nogen reli-</p>	<p>– Oplysning om Aldrig Mere Krig</p> <p>Inkluderet i medlemskab er bogen Krudt uden Kugler og AMKs emblem</p>	<p>Enkeltperson Kr. 225</p> <p>Par Kr. 300</p> <p>Student mm. Kr. 150</p> <p>Pensionist Kr. 150</p> <p>Civil værnepligt Kr. 150</p>	
<p>Navn -----</p> <p>Adresse -----</p> <p>Tlf. -----</p> <p>E-mail -----</p>			
<p>At være pacifist er en livsholdning. Aldrig Mere Krig blev startet i 1926 og er i dag en af landets ældste fredsorganisationer.</p> <p>– derfor er AMK en gammel forening, der ikke kun kører på enkelte mærkesager</p> <p>– det er livet det drejer sig om, og den "sag" forældes ikke.</p> <p style="text-align: center;">Fred er en menneskeret – Krig er en forbrydelse mod menneskeheden</p> <p style="text-align: center;">Konflikter bør altid løses med fredelige midler</p> <p style="text-align: center;">Læs principprogram og vedtægter:</p> <p style="text-align: center;">AldrigMereKrig.dk/sider/vedtaegt.htm – også Facebook.com/aldrigmerekrieg</p>			